

Adresiranje IPv4

mr. sc. Andrea Bednjanec, dipl. ing., prof. savjetnik

Elektrotehnička škola

Konavoska 2

Zagreb

Struktura IP adrese

Adresni razredi računalnih mreža

Adresni razredi (klase mreža)

- IP adrese su podijeljene po adresnim razredima ili klasama

A - prvi oktet počinje brojem između 1 i 126

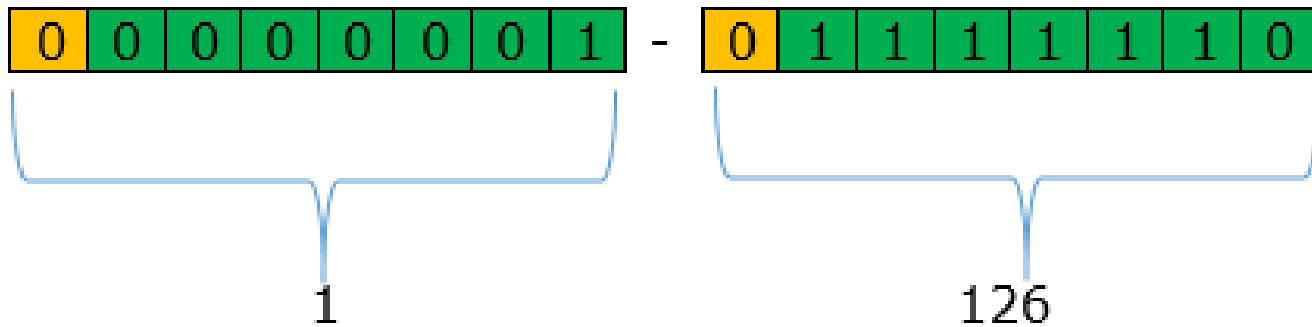
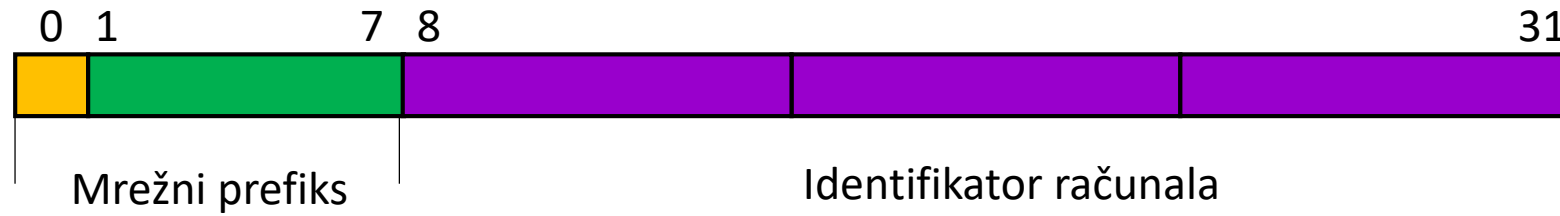
B - prvi oktet počinje brojem između 128 i 191

C - prvi oktet počinje brojem između 192 i 223

D - prvi oktet počinje brojem između 224 i 239

E - prvi oktet počinje brojem između 240 i 247

Adresni razred A - opseg IP adresa

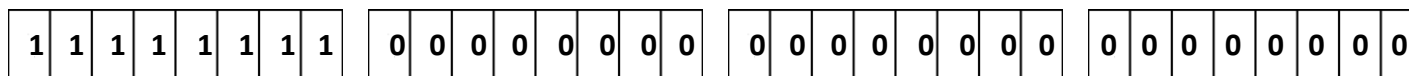

Moguće IP adrese su od 1.0.0.0 do 126.255.255.255

MREŽE + HOSTOVI

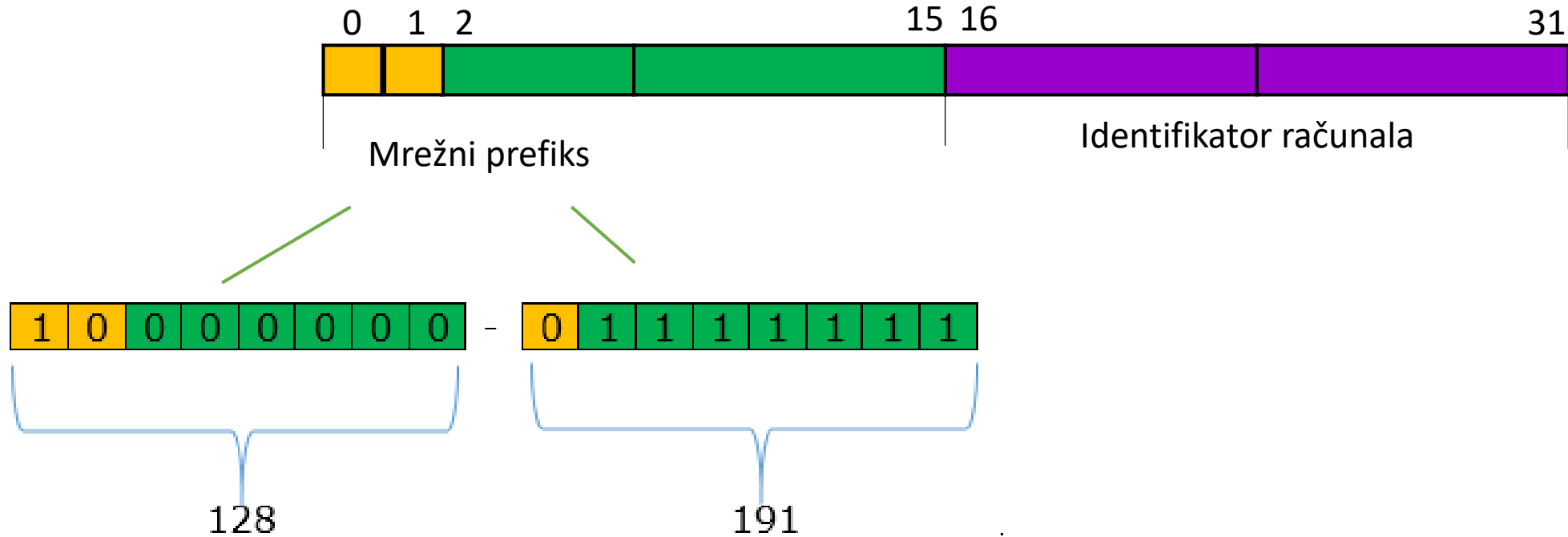
Adresni razred A – mrežna maska

- Mrežna maska (255.0.0.0 ili /8).
- prvi oktet kao mrežni dio adrese, a ostatak je dio rezerviran za *hostove*

255 . 0 . 0 . 0

Adresni razred B - opseg IP adresa

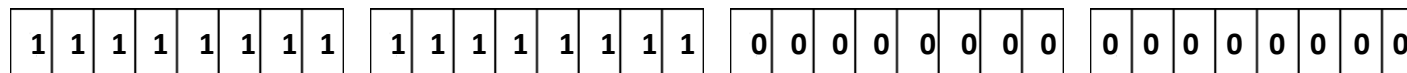

Moguće IP adrese su od 128.0.0.0 do 191.255.255.255

MREŽE + HOSTOVI

Adresni razred B – mrežna maska

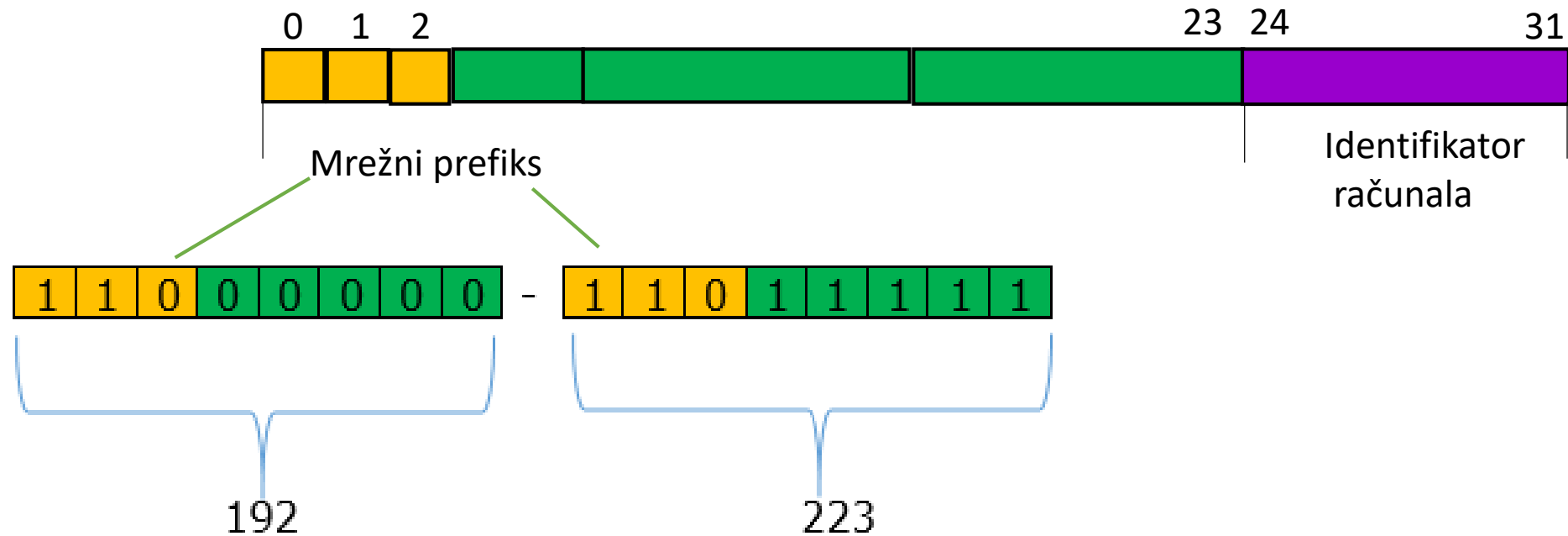
- Mrežna maska (255.255.0.0 ili /16).
- prva dva okteta kao mrežni dio adrese, a ostatak je dio rezerviran za *hostove*

255 . 255 . 0 . 0

Adresni razred C - opseg IP adresa

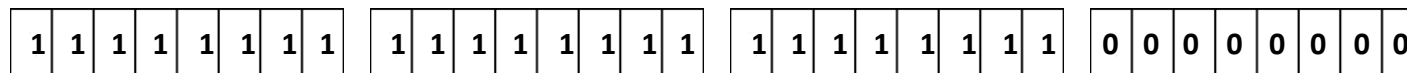

Moguće IP adrese su od 192.0.0.0. do 223.255.255.255

MREŽE + HOSTOVI

Adresni razred C – mrežna maska

- Mrežna maska (255.255.255.0 ili /24).
- prva tri okteta kao mrežni dio adrese, a ostatak je dio rezerviran za *hostove*

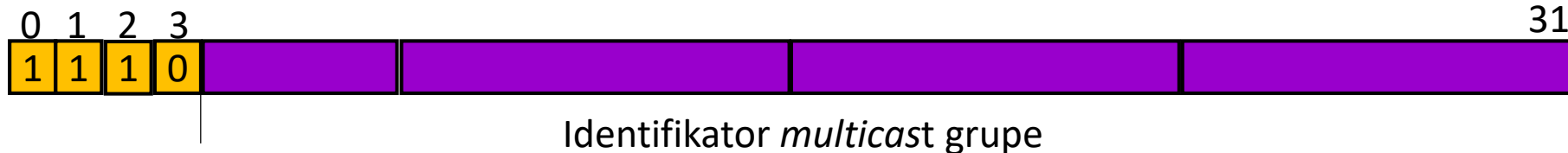

255 . 255 . 255. 0

Adresni razredi D i E - opsezi IP adresa

Adresni razred D

od 224.0.0.0 do 239.255.255.255

Višeodredišne,
multicast adrese

Adresni razred E

od 240.0.0.0 do 247.255.255.255

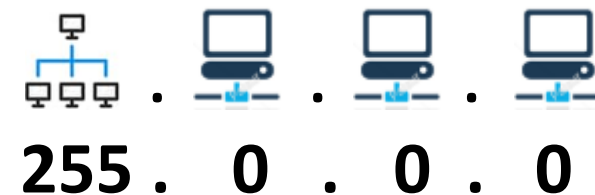

Buduće
istraživačke
svrhe

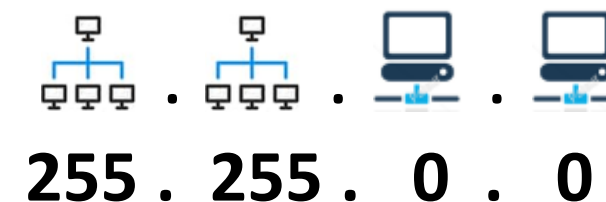
Privatne računalne mreže

Raspon privatnih adresa po mrežnim razredima

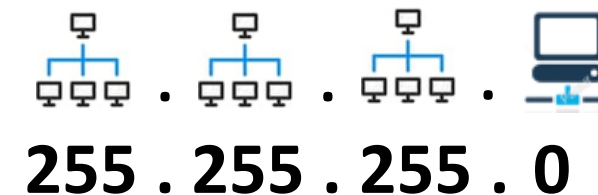
- razred A - od 10.0.0.0 do 10.255.255.255

- razred B - od 172.16.0.0 do 172.31.255.255

- razred C - od 192.168.0.0 do 192.168.255.255

Adresiranje lokalne računalne mreže

Projektiranje preklopničke mreže

-projektni zadatak –
laboratorijska vježba

-portal Edmodo

Zadatak na portalu Edmodo:

Projektiranje preklopničke mreže

Projektirajte se zadatak radi tijekom dvaju termina laboratorijskih vježbi.

Zadatak je projektirati, konfigurirati i ispitati računalnu lokalnu mrežu koja sadrži dva preklopnika

I termin - koraci u rješavanju zadatka:

1. korak:

Projektirajte računalnu mrežu ureda koji se sastoji od dvije prostorije. Tlocrt ureda potražite na internetu kao sliku slobodnu za preuzimanje i uređivanje.

Uredite je ako je potrebno u alatu Bojanje i umetnite u slajd Power Point-a.

2. korak:

U svaku prostoriju smjestite preklopnik i 3 ili 4 računala. Po izboru - u jednu prostoriju možete smjestiti jedno zvjezdište i pisač i spojiti ih odgovarajućim kabelima u mrežu.

3. korak:

Svako računalo povežite s preklopnikom u prostoriji u kojoj se nalazi ravnim kabelom (puna linija), a preklopnike međusobno križnim (crtkana linija). Nemojte zaboraviti da se i zvjezdište povezuje s preklopnikom križnim kabelom.

4. korak:

Ako se sva računala nalaze u računalnoj mreži 192.168.1.0 255.255.255.0, pridružite računalima IP adrese redom počevši od najmanje.

5. korak:

Otvorite mapu projekt1_prezime

Spremite rad u .pptx formatu i .png formatu pod nazivom ured_prezime. Obje datoteke pohranite u mapu projekt1_prezime, a mapu komprimirajte i priložite kao zadaću na portal Edmodo.

Ono što niste stigli napraviti u školi, molim dovršiti kod kuće za domaću zadaću, pohraniti i ponovo predati mapu.

II termin - koraci u rješavanju zadatka:

6. korak

Nacrtajte shemu mreže u Packet Tracer-u.

7. korak

Konfigurirajte preklopnike u konfiguracijskom izborniku tako da u 1. prostoriji preklopnik nosi naziv S1, a u drugoj S2.

8. korak

Dodijelite IP adrese računalima. Preklopnici su u mreži 192.168.1.0 255.255.255.0 Računala redom imaju nazive IP adrese i mrežne maske:

PC1 192.168.1.1 255.255.255.0, PC2 192.168.1.2 255.255.255.0 i tako redom.

9. korak

Testirajte povezanost računala u mreži naredbom ping .Datoteku u Packet Traceru pohranite pod nazivom konfiguracija_prezime.

10. korak

Alatom za izrezivanje izrežite sliku konfiguracije mreže u programu Packet Tracer i spremite je pod nazivom slika-konfiguracije _prezime. Sliku i datoteku u .pkt formatu pohranite u mapu projekt1_prezime, i sve zajedno ponovo predajte kao zadaću. Ono što niste stigli napraviti u školi, molim dovršiti kod kuće za domaću zadaću, pohraniti i ponovo predati mapu.

Zadavanje zadaće na portalu Edmodo

New Assignment

 Untitled Assignment All changes saved Assign

Assignment Details

Naslov zadatka

Instructions

Add Attachments

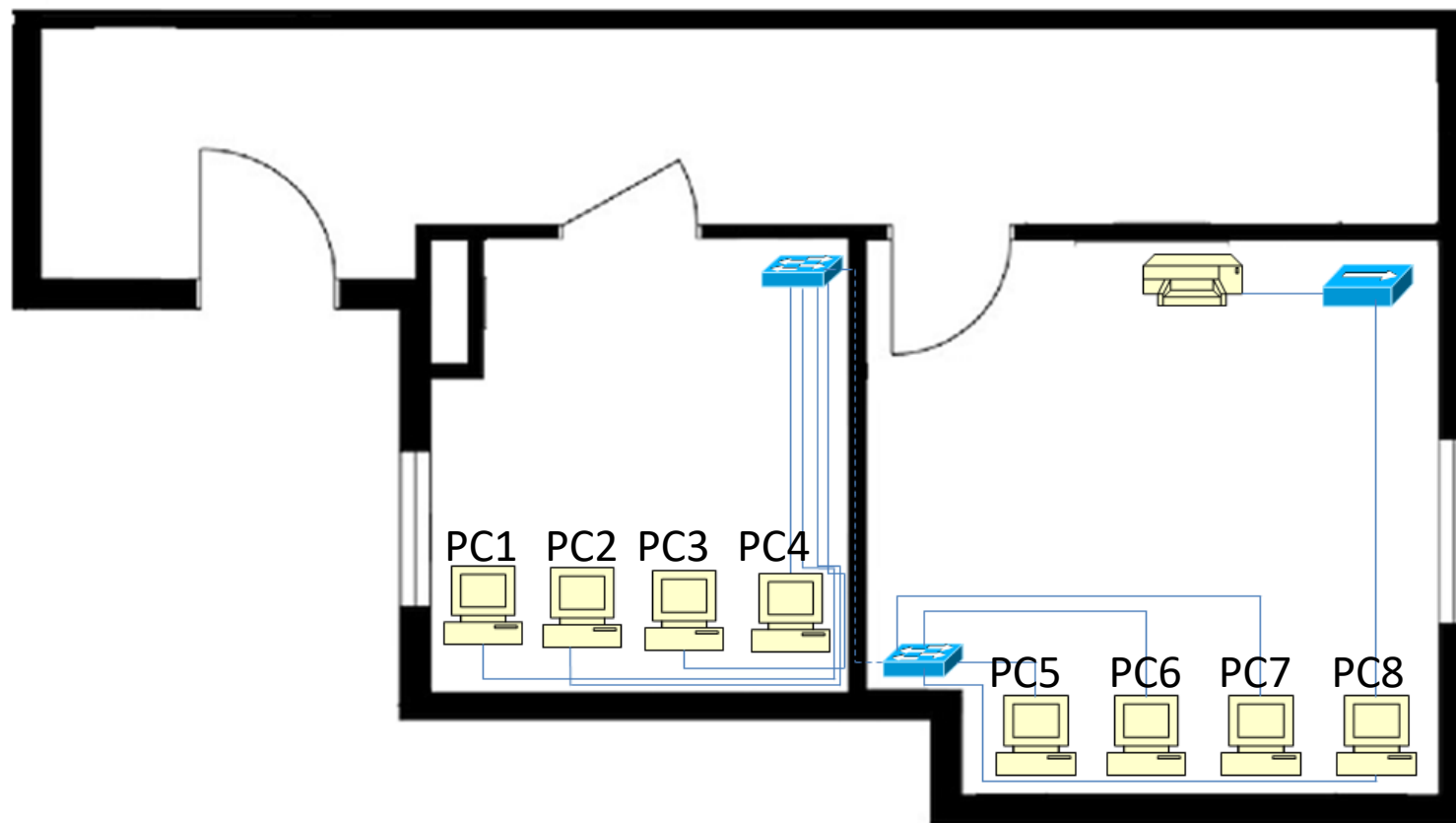

I dio projekta

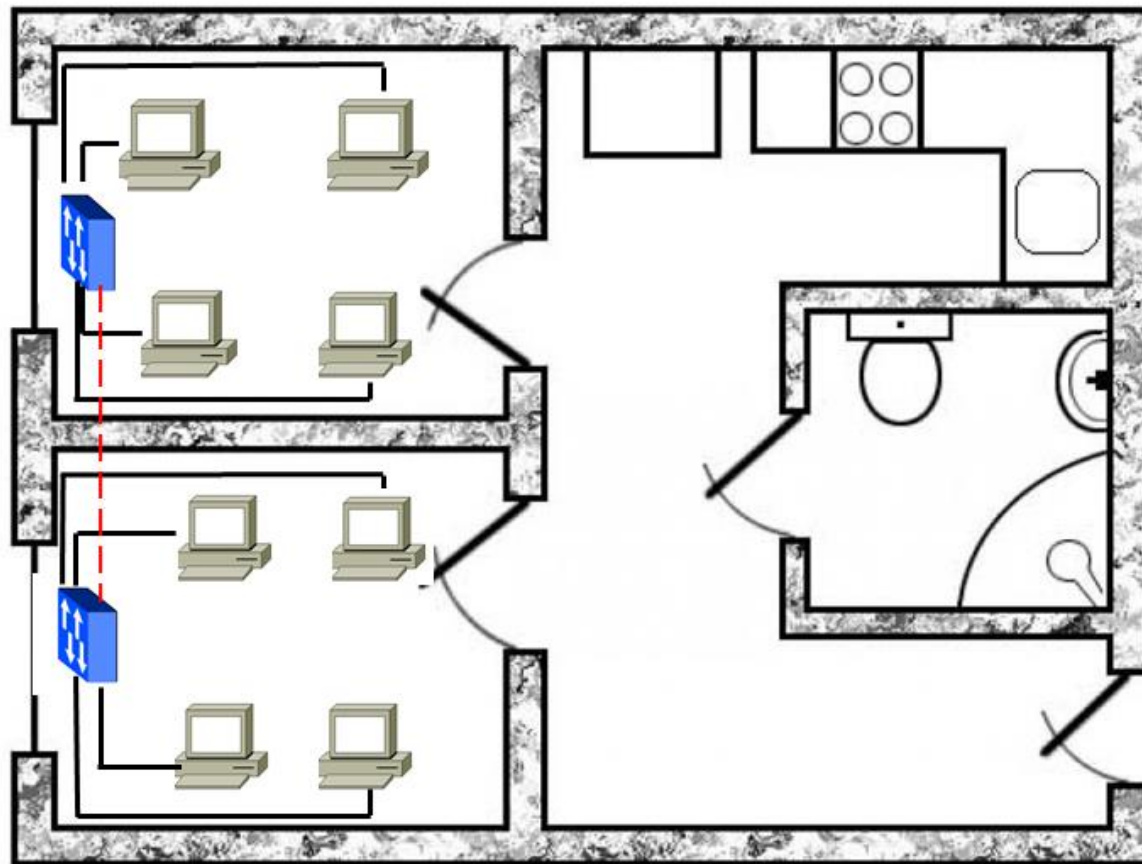
- **Planiranje prostora**
- **Primjeri učeničkih rješenja**

Rješenje 1

PC	IP adresa i mrežna maska
PC1	192.168.1.1 255 255 255 0
PC2	192.168.1.2 255 255 255 0
PC3	192.168.1.3 255 255 255 0
PC4	192.168.1.4 255 255 255 0
PC5	192.168.1.5 255 255 255 0
PC6	192.168.1.6 255 255 255 0
PC7	192.168.1.7 255 255 255 0
PC8	192.168.1.8 255 255 255 0

Rješenje 2

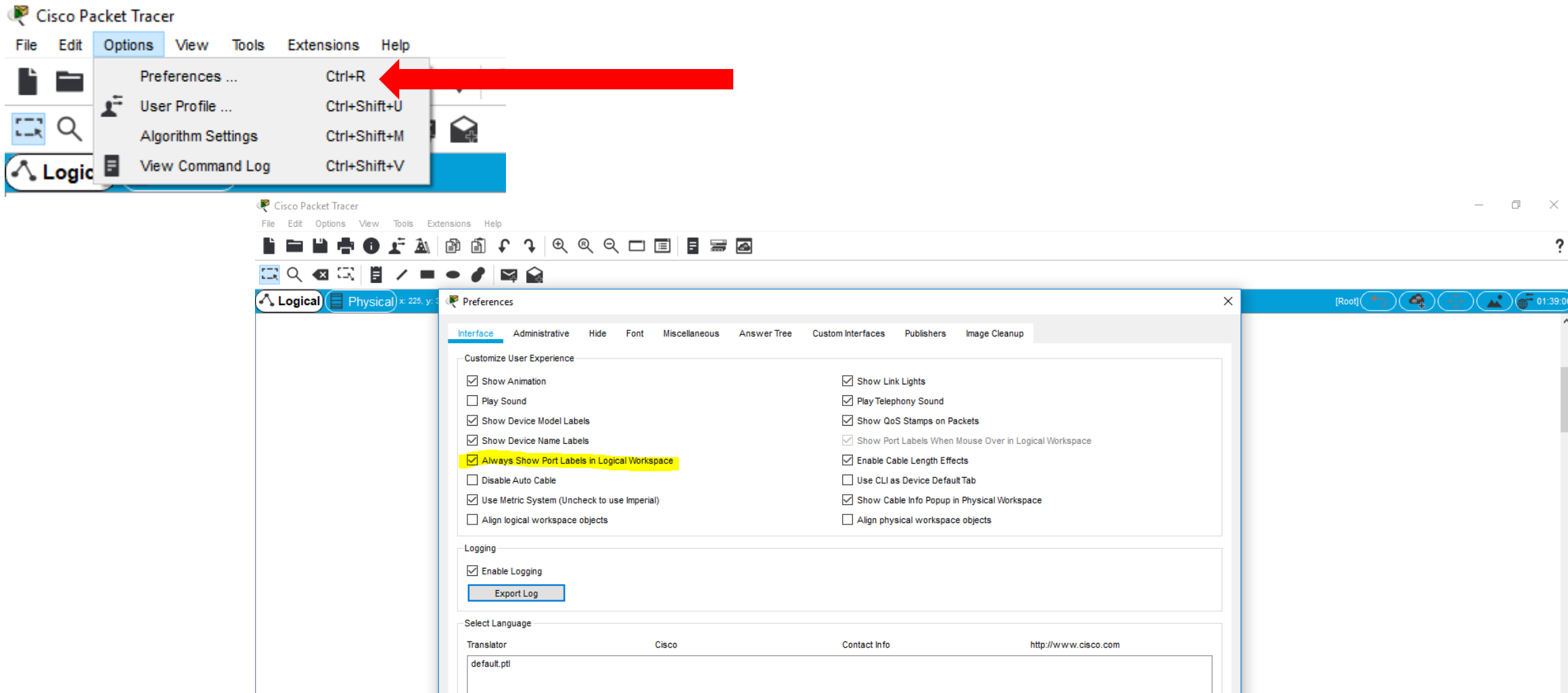

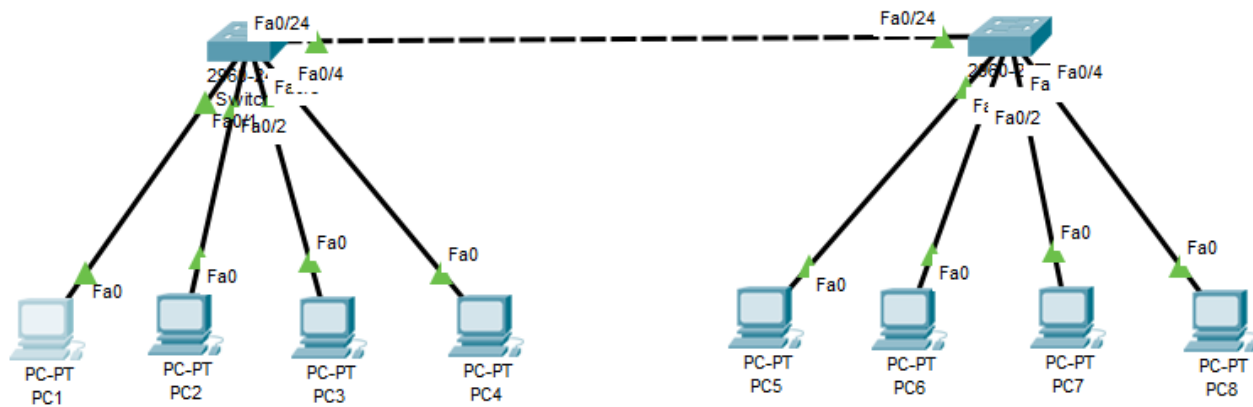
PC	IP adresa i mrežna maska
PC1	192.168.1.1 255 255 255 0
PC2	192.168.1.2 255 255 255 0
PC3	192.168.1.3 255 255 255 0
PC4	192.168.1.4 255 255 255 0
PC5	192.168.1.5 255 255 255 0
PC6	192.168.1.6 255 255 255 0
PC7	192.168.1.7 255 255 255 0
PC8	192.168.1.8 255 255 255 0

II dio projekta

- **Logička shema u programu Packet Tracer**

Podešavanje radnog sučelja u programu Packet Tracer

PC1

Physical Config Desktop Programming Attributes

IP Configuration

Interface FastEthernet0

IP Configuration

 DHCP Static

IP Address

192.168.1.1

Subnet Mask

255.255.255.0

Default Gateway

0.0.0.0

DNS Server

0.0.0.0

IPv6 Configuration

 DHCP Auto Config Static

IPv6 Address

Link Local Address

FE80::260:2FFF:FE98:1D4B

IPv6 Gateway

IPv6 DNS Server

802.1X

 Use 802.1X Security

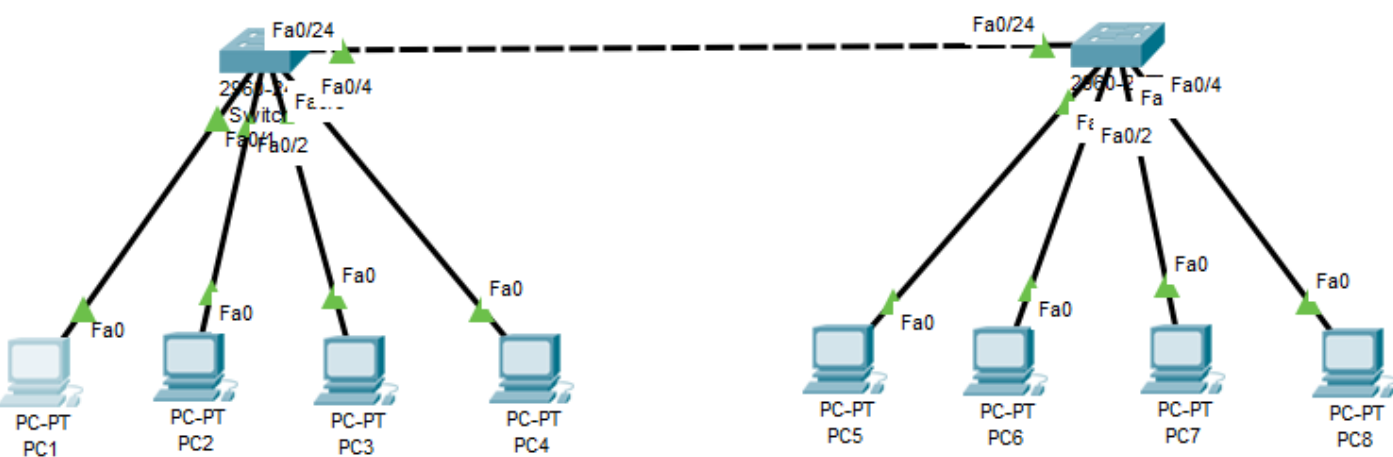
Authentication

MD5

Username

Password

 Top

MREŽA:
192.168.1.0 255.255.255.0

PC1

Physical Config Desktop Programming Attributes

Command Prompt

```
Packet Tracer PC Command Line 1.0
C:\>ping 192.168.1.8

Pinging 192.168.1.8 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.1.8: bytes=32 time=2ms TTL=128
Reply from 192.168.1.8: bytes=32 time=14ms TTL=128
Reply from 192.168.1.8: bytes=32 time<1ms TTL=128
Reply from 192.168.1.8: bytes=32 time<1ms TTL=128

Ping statistics for 192.168.1.8:
    Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),
    Approximate round trip times in milli-seconds:
        Minimum = 0ms, Maximum = 14ms, Average = 4ms

C:\>|
```

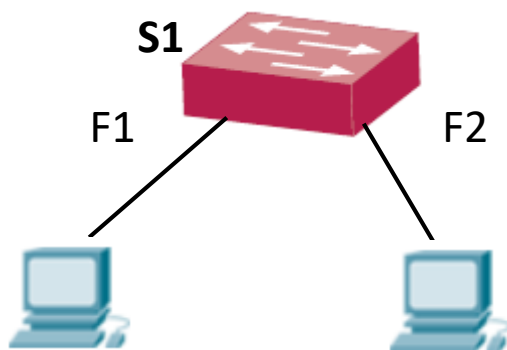
Adresiranje lokalne mreže s preklopticima i usmjernikom

- Usmjernik
- Dva preklopnika
- Računala
- Računalne mreže 192.168.1.0/24 i 192.168.2.0/24
- U jednoj mreži možemo adresirati $2^{\text{broj nula u mrežnoj maski} - 2}$ računala ili hosta općenito.

Ponavljanje – preklopnik i dva računala

MREŽA 1:
192.168.1.0
255.255.255.0

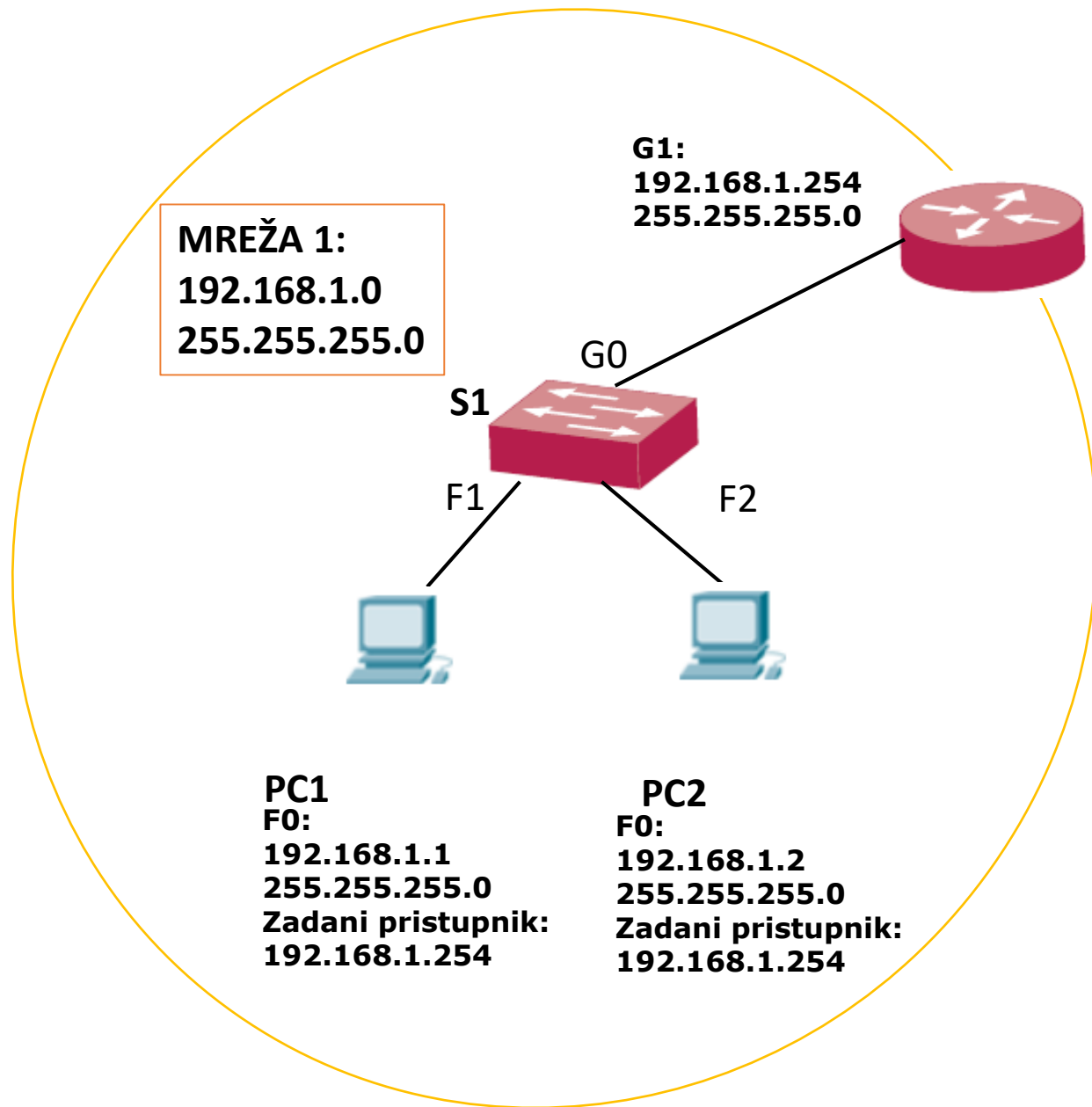
PC1
F0:
192.168.1.1
255.255.255.0

PC2
F0:
192.168.1.2
255.255.255.0

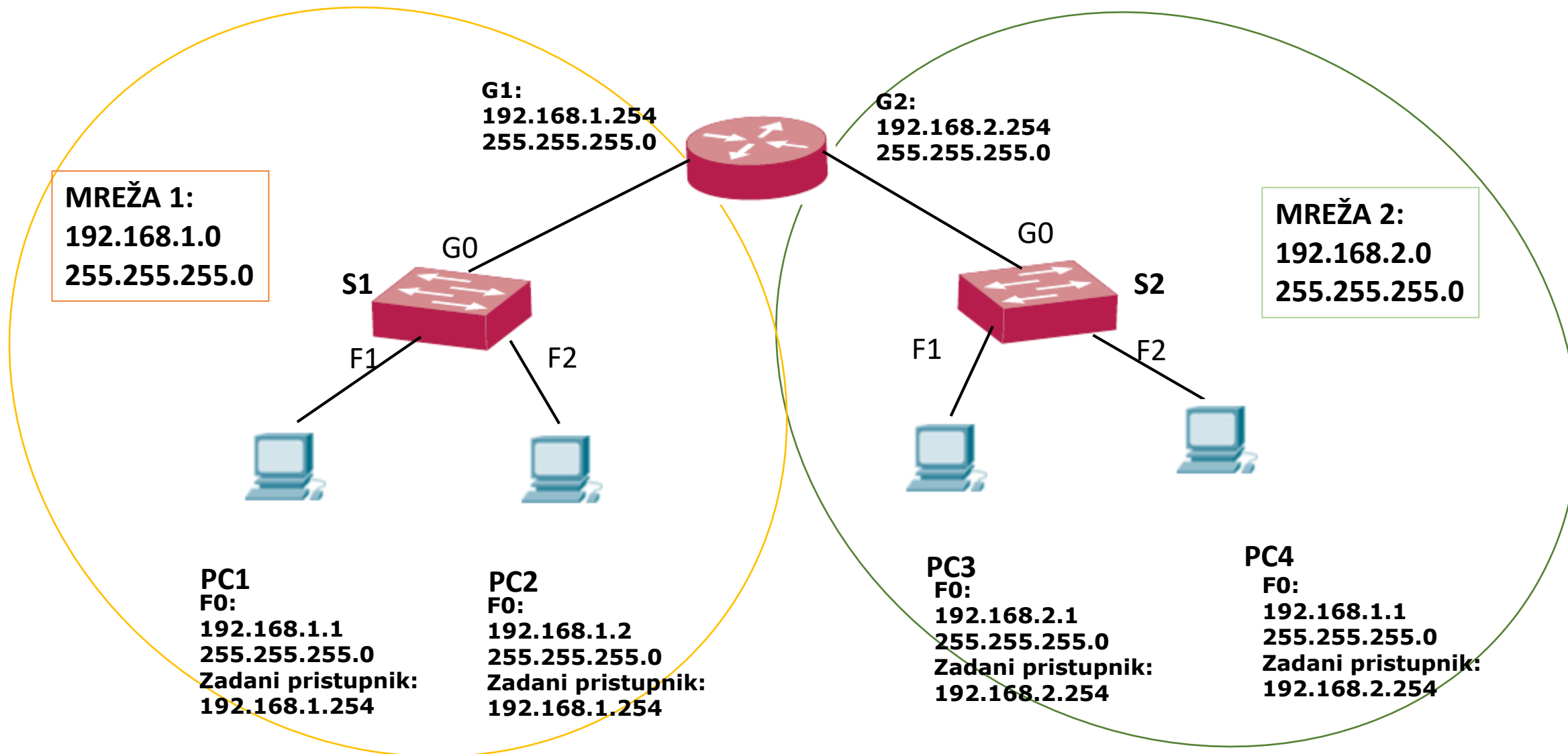
- **postepena izgradnja mreže**

Ponavljanje – preklopnik, usmjernik i dva računala

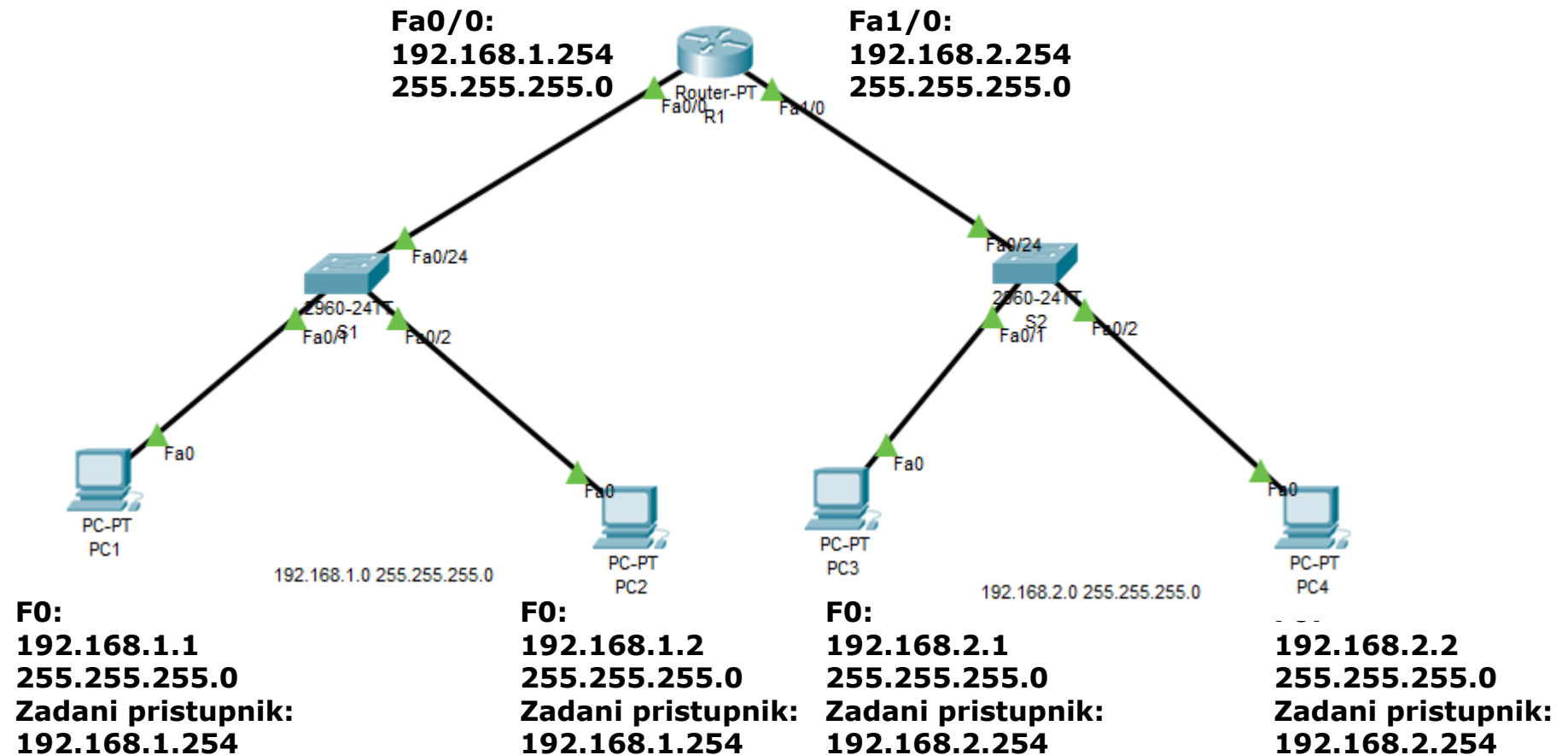
- adresiranje zadanog pristupnika
- zadnja adresa u mreži

Usmjernik, dva preklopnika, dvije mreže

Adresiranje i ispitivanje mreže u Packet Tracer-u

ping zadani_pristupnik

PC1;

```
C:\>ping 192.168.1.254

Pinging 192.168.1.254 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time=1ms TTL=255
Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time=3ms TTL=255

Ping statistics for 192.168.1.254:
    Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),
    Approximate round trip times in milli-seconds:
        Minimum = 0ms, Maximum = 3ms, Average = 1ms

C:\>|
```

PC2;

```
C:\>ping 192.168.1.254

Pinging 192.168.1.254 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time=1ms TTL=255
Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.1.254: bytes=32 time<1ms TTL=255

Ping statistics for 192.168.1.254:
    Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),
    Approximate round trip times in milli-seconds:
        Minimum = 0ms, Maximum = 1ms, Average = 0ms

C:\>|
```

PC3;

```
C:\>ping 192.168.2.254

Pinging 192.168.2.254 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time=1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time=1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time<1ms TTL=255

Ping statistics for 192.168.2.254:
    Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),
    Approximate round trip times in milli-seconds:
        Minimum = 0ms, Maximum = 1ms, Average = 0ms

C:\>|
```

PC4;

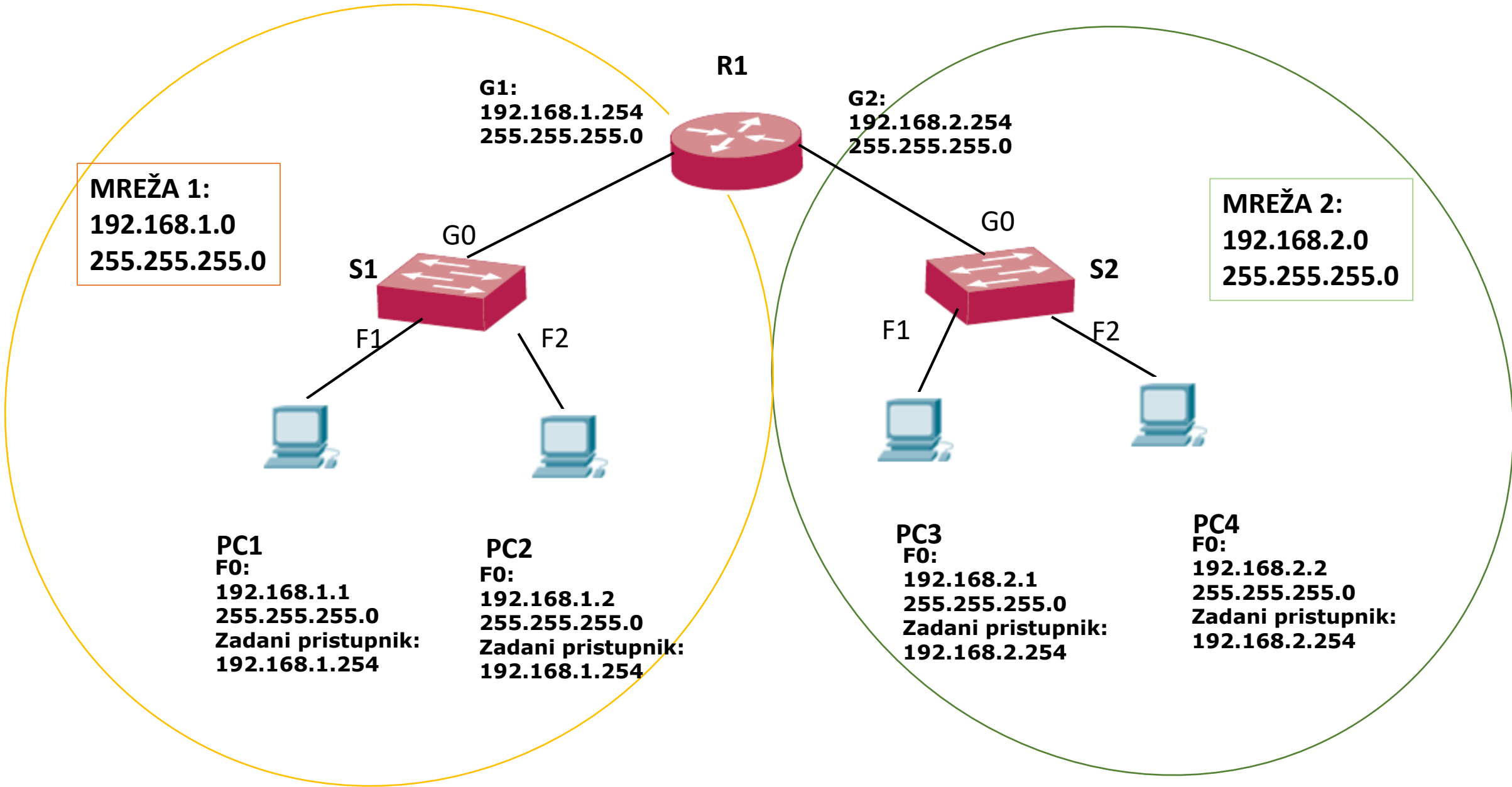
```
C:\>ping 192.168.2.254

Pinging 192.168.2.254 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time=1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time<1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.254: bytes=32 time<1ms TTL=255

Ping statistics for 192.168.2.254:
    Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),
    Approximate round trip times in milli-seconds:
        Minimum = 0ms, Maximum = 1ms, Average = 0ms

C:\>|
```


MREŽA 1:
192.168.1.0
255.255.255.0

G1:
192.168.1.254
255.255.255.0

G2:
192.168.2.254
255.255.255.0

MREŽA 2:
192.168.2.0
255.255.255.0

PC1
F0:
192.168.1.1
255.255.255.0
Zadani pristupnik:
192.168.1.254

PC2
F0:
192.168.1.2
255.255.255.0
Zadani pristupnik:
192.168.1.254

PC3
F0:
192.168.2.1
255.255.255.0
Zadani pristupnik:
192.168.2.254

PC4
F0:
192.168.2.2
255.255.255.0
Zadani pristupnik:
192.168.2.254

Projektiranje mreže s usmjernikom

-projektni zadatak –
laboratorijska vježba

-portal Edmodo

Zadatak na portalu Edmodo:

Projektiranje preklopničke mreže

Projektni se zadatak izrađuje tijekom jednog termina laboratorijskih vježbi.
Zadatak je nadograditi, konfigurirati i ispitati računalnu mrežu iz mape **projekt1_prezime**

Koraci u rješavanju zadataka:

1. korak:

Nadogradite postojeću mrežu usmjernikom i smjestite ga u jednu od prostorija ureda.

2. korak

Povežite ravnim kabelom jedan preklopnik i usmjernik

3. korak

Dodijelite IP adrese sučeljima usmjernika, dodajte usmjernik i u datoreku konfiguracija_**prezime**

4. korak:

Konfigurirajte sučelja usmjernika u Packet Traceru Fa0/0 i Fa1/0

5. korak:

Ispitajte mrežu tako da naredbom ping najprije ispitajte povezivost prema zadanom pristupniku a onda prema svim uređajima u mreži.

6. korak:

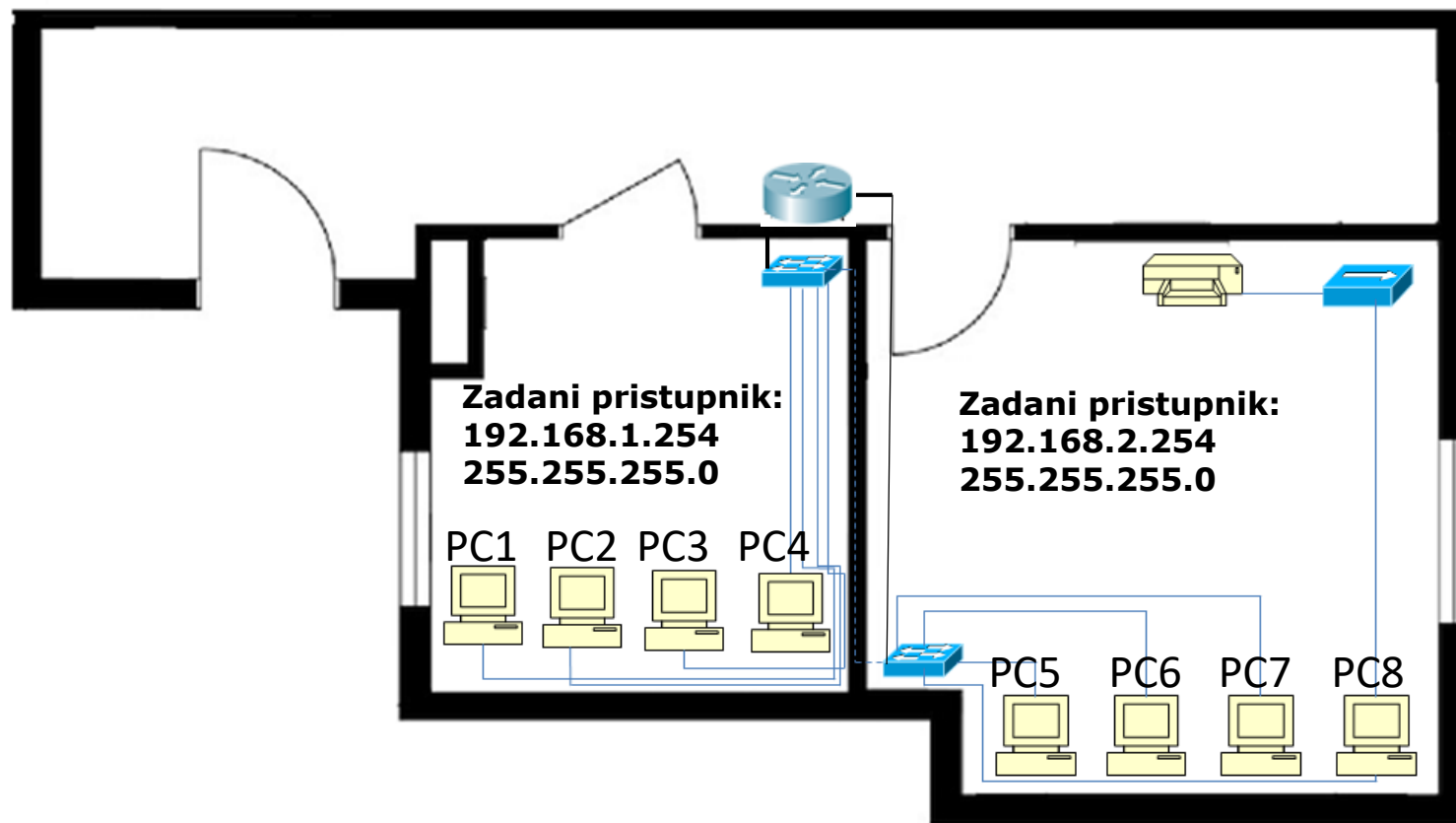
Otvorite mapu **projekt2_prezime**

Spremite rad u .pptx formatu i .png formatu pod nazivom **ured1_prezime**.

Alatom za izrezivanje izrežite sliku konfiguracije mreže u programu Packet Tracer i spremite je pod nazivom **slika-konfiguracije_prezime**. Sliku i datoteku u .pkt formatu, kao i datoteke .pptx i png formatu pohranite u mapu **projekt2_prezime**, i sve zajedno ponovo predajte kao zadaću na portal Edmodo.

Ono što niste stigli napraviti u školi, molim dovršiti kod kuće za domaću zadaću, pohraniti i ponovo predati mapu.

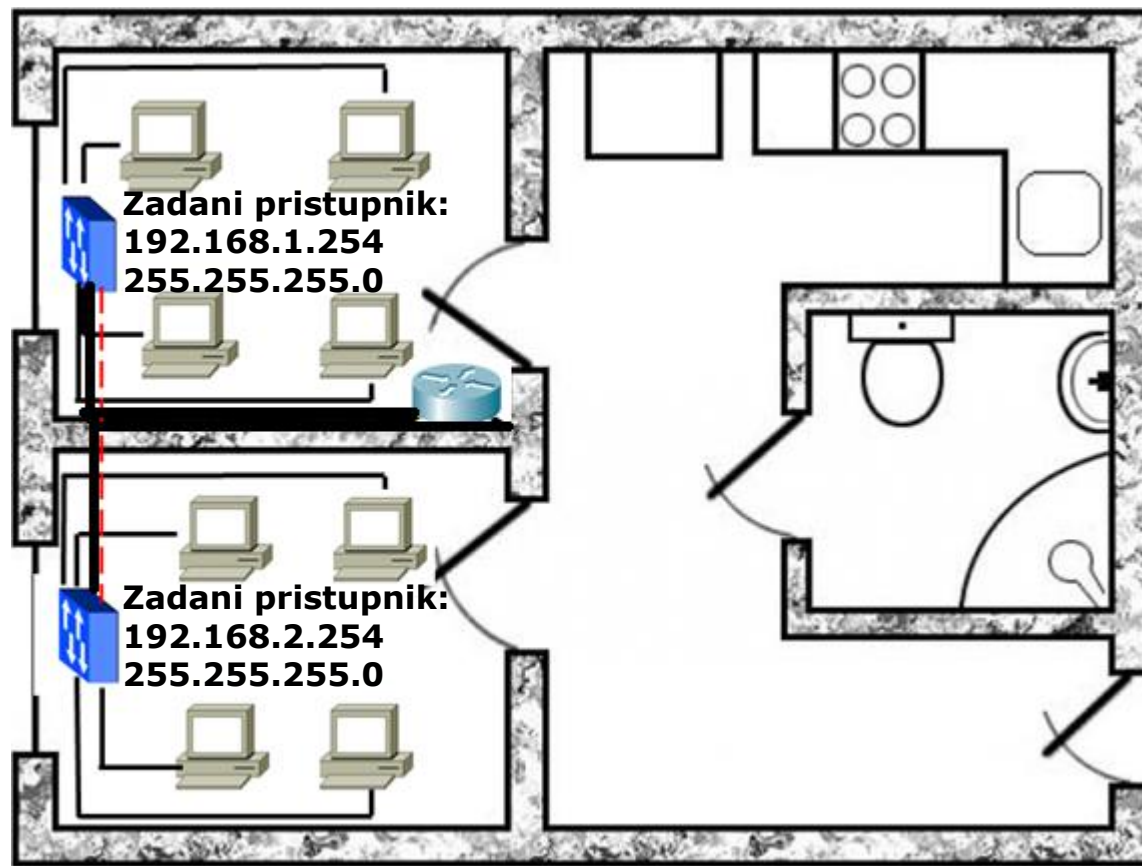
Rješenje 1 s usmjernikom

PC	IP adresa i mrežna maska
PC1	192.168.1.1 255 255 255 0
PC2	192.168.1.2 255 255 255 0
PC3	192.168.1.3 255 255 255 0
PC4	192.168.1.4 255 255 255 0
PC5	192.168.2.1 255 255 255 0
PC6	192.168.2.2 255 255 255 0
PC7	192.168.2.3 255 255 255 0
PC8	192.168.2.4 255 255 255 0

Rješenje 2 s usmjernikom

PC	IP adresa i mrežna maska
PC1	192.168.1.1 255 255 255 0
PC2	192.168.1.2 255 255 255 0
PC3	192.168.1.3 255 255 255 0
PC4	192.168.1.4 255 255 255 0
PC5	192.168.2.1 255 255 255 0
PC6	192.168.2.2 255 255 255 0
PC7	192.168.2.3 255 255 255 0
PC8	192.168.2.4 255 255 255 0

**Dijeljenje mreža na podmreže
(podmrežavanje, subnetiranje)**

Kod podmrežavanja

- ovisno o klasi mreže moguće su promjene :
- U klasi A u 2.,3.,4. oktetu
- U klasi B u 3.,4. oktetu
- U klasi C u 4. oktetu

Ušteda adresnog prostora

- Rješavanje viška slobodnih IP adresa u računalnoj mreži
- Ekonomičnost
- Za mrežu iz primjera 2 – u svakoj mreži najviše 4 računala (hosta)
- $H(\text{Broj max hostova}) = 2^{N(H)} - 2$
- $2^{N(H)} - 2 > 4, N(H)=3$

192.168.1.0
255.255.255.248

11111000

5 jedinica

3 nule

$N(J) = \text{broj jedinica} = 5$

$N(H) = \text{broj nula} = 3$

$P(\text{max broj podmreža}) = 2^{N(J)} - 1$

$$P = 2^5 - 1$$

$$P = 32 - 1$$

$$P = 31$$

$H(\text{max broj hostova}) = 2^{N(H)} - 2$

$$H = 2^3 - 2$$

$$H = 8 - 2$$

$$H = 6$$

Tako možemo i napisati svaku podmrežu i njezine hostove:

1.Podmreža:

192.168.1.0/29

Hostovi:

192.168.1.1/29-192.168.1.6/29

2.Podmreža:

192.168.1.8/29

Hostovi:

192.168.1.9/29-192.168.1.14/29

3.Podmreža:

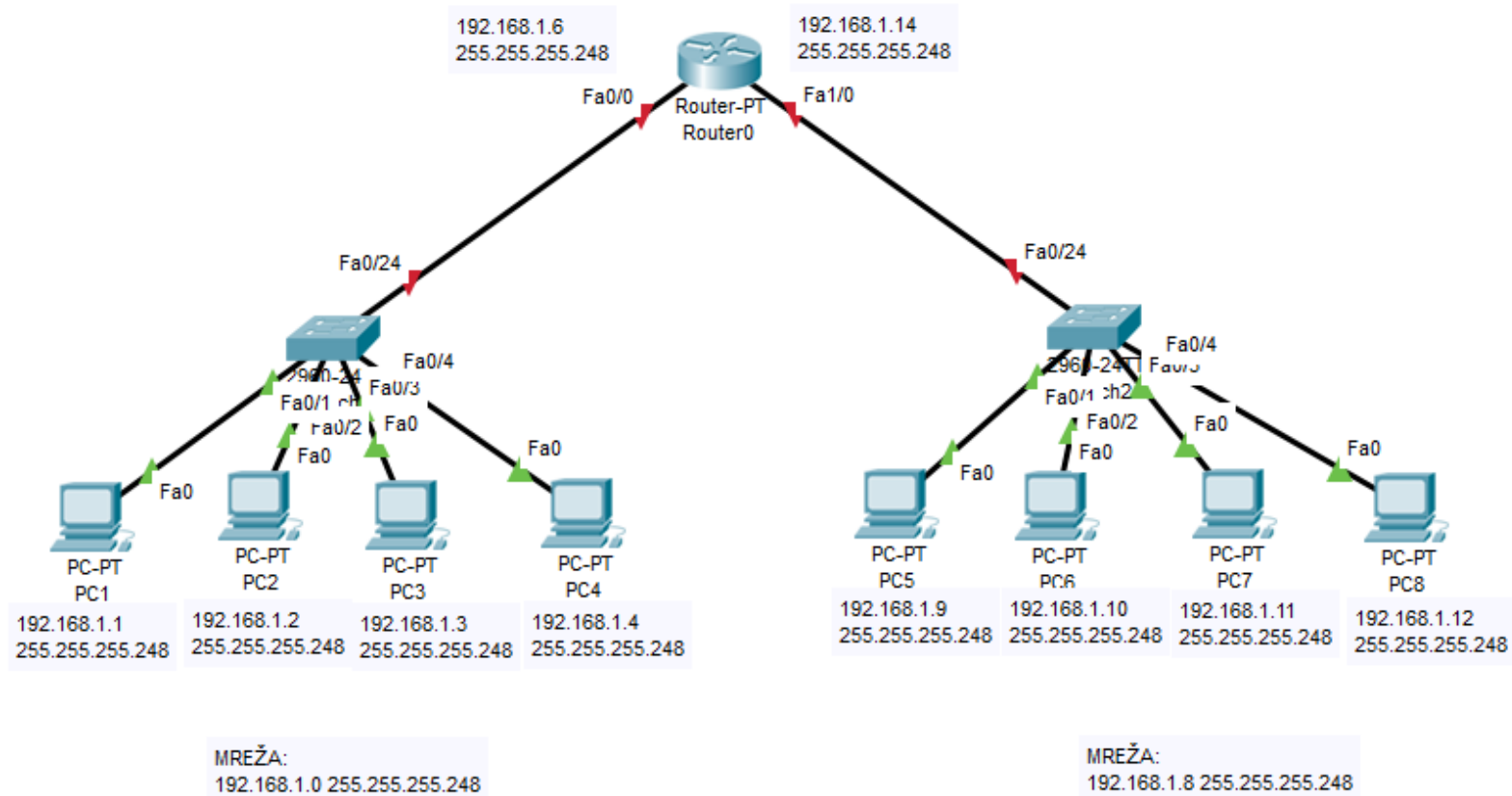
192.168.1.16/29

Hostovi:

192.168.1.17/29-192.168.1.22/29

Tema za novi projekt – adresiranje mreže podmrežavanjem – sve podmreže jednake veličine

Primjer podmrežavanja maskom podmreže /27

Mreža:

200.15.16.0/24 --->/27

255.255.255.0 --->255.255.255.224

224=11100000

Koliko podmreža? $2^3 - 1 = 7$

Koliko hostova? $2^5 - 2 = 30$

Raspored podmreža i mogući hostovi

Podmreže:	Hostovi:
200.15.16.0/27	200.15.16.1/27-200.15.16.30/27, ~~31B~~
200.15.16.32/27	200.15.16.33/27-200.15.16.62/27, ~~63B~~
200.15.16.64/27	200.15.16.65/27-200.15.16.94/27, ~~95B~~
200.15.16.96/27	200.15.16.97/27-200.15.16.126/27, ~~127B~~
200.15.16.128/27	200.15.16.129/27-200.15.16.158/27, ~~159B~~
200.15.16.160/27	200.15.16.161/27-200.15.16.190/27, ~~191B~~
200.15.16.192/27	200.15.16.193/27-200.15.16.222/27, ~~223B~~
~~200.15.16.224/27~~	Broadcast, ne adresiraju se hostovi

Podmrežavanje varijabilnom maskom podmreže –VLSM (engl. *Variable Length of Subnet Mask*)

Davatelji internetskih usluga mogu se suočiti sa situacijom u kojoj trebaju dodijeliti IP adrese podmreža različitih veličina prema zahtjevu kupca.

Primjer razrade adresne sheme prema načelu VLSM – učenički projekt, seminarski rad

Na primjer, izmišljena tvrtka za potrebe učeničkog projekta, xy d.o.o. ima mrežu 192.168.1.0/24. U ovom primjeru, administrator ima četiri različita odjela s različitim brojem hostova.

Odjel Prodaje ima 100 računala,
Trgovina ima 50 računala,
Računovodstvo ima 25 računala i
Uprava ima 5 računala.

Koraci u izradi projekta sheme adresiranja VLSM:

Korak 1

Napraviti popis podmreža koje dolaze u obzir

Korak 2

Razvrstavanje zahtjeva IP adresa u silaznom redosljedu (od najviših do najnižih).

- Prodaja 100
- Trgovina 50
- Računovodstvo 25
- Uprava 5

Koraci u izradi projekta sheme adresiranja

VLSM:

Korak 3:

Odjel Prodaje zahtjeva najviše računala, pa mu dodjeljujemo:

192.168.1.0/ 25 (255.255.255.128).

Ova IP podmreže s 126 valjanih IP adresa za hostove koje zadovoljavaju uvjet odjela prodaje.

Maska podmreže se koristi za ovaj subnet ima kao zadnji oktet 10000000.

Koraci u izradi projekta sheme adresiranja

VLSM:

Korak 4:

- Odjelu Trgovine dodjeljujemo 192.168.1.128/ 26 (255.255.255.192). Ova IP podmreža ima 62 valjane Host IP adrese. Maska podmreže ima kao zadnji oktet 11000000

Korak 5:

- Zahtjev za 25 IP adresa za Računovodstvo može biti ispunjen s 192.168.1.192/ 27 (255.255.255.224). Podmreža sadrži 30 valjanih IP adresa hostova. Mreža odjela će biti 192.168.1.192. Posljednji oktet maske podmreže je 11100000.

Koraci u izradi projekta sheme adresiranja VLSM:

Korak 6:

- Odjel Uprave sadrži samo pet računala. Podmreže 192.168.1.224/ 29 s maskom 255.255.255.248 ima točno 6 valjanih IP adresa hostova. Zadnji oktet maske podmreže će biti 11111000.

Adrese hostova u svim podmrežama

U 3. koraku maskom podmreže 255.255.255.128 mrežu 192.168.1.0 dijelimo na 2 podmreže: 192.168.1.0/25 i 192.168.1.128/25

U podmreži 192.168.1.0/25 adresiramo hostove Prodaje a podmrežu 192.168.1.128/25 dijelimo dalje maskom podmreže 255.255.255.192.

Dobivamo podmreže 192.168.1.128/26 i 192.168.1.192/26.

U podmreži 192.168.1.128/26 adresiramo hostove Trgovine, a podmrežu 192.168.1.192/26 dijelimo dalje maskom podmreže 255.255.255.224.

Dobivamo podmreže 192.168.1.192/27, 192.168.1.224/27.

U podmreži 192.168.1.192/27 adresiramo hostove Računovodstva, a podmrežu 192.168.1.224/27 dijelimo dalje maskom podmreže 255.255.255.248.

Dobivamo podmreže 192.168.1.224/29, 192.168.1.232/29, 192.168.1.240/29, 192.168.1.248/29.

U podmreži 192.168.1.224/29 adresiramo hostove Uprave, a mrežu 192.168.1.248/29 dijelili bismo dalje maskom podmreže 255.255.255.252.

Podmrežavanje varijabilnom maskom podmreže – VLSM (engl. *Variabile Length of Subnet Mask*)

Primjer – tvrtka s nekoliko odjela

U svakom odjelu potreban različit broj računala

Početna adresa: 192.168.1.0/24					
	PRODAJA	TRGOVINA	RAČUNOVODSTVO	UPRAVA	
	100 H	50 H	25 H	5 H	
IP Adresa	192.168.1.0 /25	192.168.1.128 /26	192.168.1.192 /27	192.168.1.224 /29	
Subnet maska	255.255.255.128	255.255.255.192	255.255.255.224	255.255.255.248	
Ostali subneti	192.168.1.128 /25	192.168.1.192 /26	192.168.1.224 /27	192.168.1.232 /29	
				192.168.1.240 /29	PRAZNO!
				192.168.1.248 /29	
Adrese hostova	192.168.1.1 - 192.168.1.100	192.168.1.129 - 192.168.1.178	192.168.1.193 - 192.168.1.217	192.168.1.225 - 192.168.1.229	
	<i>PRODAJA</i>		<i>TRGOVINA</i>	<i>RAČUNOVODSTVO</i>	<i>UPRAVA</i> <i>PRAZNO</i>

Hvala na pozornosti!